SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. XCVI. No. 106. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 8, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ЧЕРВНЯ 1989 Ч. 106. РІК XCVI

Пам'ятайте про Україну!

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• 29-го квітня члена УГС Ігоря Гарбара, що проживає у селі Ременів Кам'янсько-Бузького району Львівської области було викликано в Кам'янсько-Бузьку районну прокуратуру, де прокурор погрожував йому судовим переслідуванням, і зокрема заявив, щоб він не думав вивішувати 1-го травня синьо-жовтий прапор в селі, бо за це його притягнуть до кримінальної відповідальности.

• У Чернівцях партчиновники разом з міліцією зфабрикували проти голови Чернівецької філії УГС Валерія Кузьміна кримінальну справу, звинувативши його в крадежі зерна. Безпосередньо справу ведуть начальник міліції Надгірський і слідчий Олег Свірчун. Надхненниками її є чернівецькі партійні владоможці.

• В ніч на 1-го травня у селі Ременів Кам'янсько-Бузького району Львівської области була упорядкована могила загиблих бійців УПА. На могилі було вивішено синьо-жовті прапори з чорними стрічками, синьо-жовті прапори були також вивішені на заводо-натерній вежі в селі Новий Яричів і на стадіоні в селі Запитів.

• 1-го травня в місті Червонограді Львівської области вийшли на першотравневу демонстрацію приблизно 100 чоловік, членів УГС і активістів УКЦ з синьо-жовтими прапорами і гаслами: „Геть атомну енергетику!" „Легалізація УКЦ!", „Бойкотуйте вибори!", „Наші кандидати Іван Драч і Степан Хмара!", „Геть Щербицького і бюрократію з міста!", „Свободу для Івана Геля!" Коли демонстранти йшли, в одному місці на них накинулася група вишколених молодиків у цивільному, про те люди не злякалися і зуміли дати їм відсіч, після цього демонстранти з прапорами і гаслами, скандуючи „Ганьба!", пройшли повз трибуну, на якій стояли червоноградські партійні керівники.

• 1-го травня у Львові після проведення першотравневої демонстрації сталася безпрецедентна подія: З проспекту Леніна повз трибуну, де стояло партійне керівництво области, пройшли дві 10,000 колони, із синьо-жовтими прапорами, численними гаслами на транспарантах, всі закликали за Народний Рух України із портретами Івана Драча. Колони були організовані неформальними об'єднаннями. Міліція тричі робила спроби, щоб не допустити демонстрантів до центру міста, але щоразу синьо-жовта колона проривала кордони охоронців порядку Особливо запекла сутичка демонстрантів з міліційними функціонерами виникла біля Оперного театру, де проти людей було виставлено щільну на кілька рядів заставу міліції. Демонстранти зіткнулися з міліцією і під час бійки чимало людей попадали і опинилися під ногами, в наслідок чого багато хто зазнав серйозних травм. На проспект в цей момент прорвалися перші 50 чоловік із синьо-жов-

(Закінчення на стор. 4)

В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ ВШАНУВАЛИ ПОМЕРЛИХ

Лондон (УЦІС). — У неділю, 21-го травня ц.р., в місті Долина Івано-Франківської області відбулася Панахида за члена Головного Проводу ОУН Володимира Горбового.

Панахиду відправив о. Лесів. До відправи співав релігійний хор з Гошова. Присутні тримали синьо-жовті прапори і стояли на струнко. Панахиду влаштували Український Християнсько-Демократичний Фронт та молодеча організація Пласт.

Також 21-го травня у Львові відбулася Панахида на могилі композитора Володимира Івасюка. Панахиду відправив священик Української Автокефальної Православної Церкви о. Богдан Михайлечко. У відправі звяло участь 30-40,000 осіб. Майоріли українські національні прапори, а люди співали релігійні пісні.

Як повідомляє корпункт Пресслужби Української Гельсінкської Спілки в Москві, 21-го травня в Стрию відбулася Панахида на могилі батьків Кардинала Мирослава Івана Любачівського. У поминальній відправі взяло участь понад 10,000 осіб.

12-го травня на Янівському кладовищі у Львові відбувся Молебеньн до Матері Божої на могилі Ісповідника віри Єпископа Йосафата Коциловського, який загинув в сталінських тюрмах 1947 року.

На Молебні, який служив священик УКЦеркви Володимир Сухий, був присутнім голова Комітету захисту УКЦ Іван Гель. Органи влади намагалися залякувати віруючих, які зібралися на кладовищі. Представники КҐБ, міліції та заступник уповноваженого для справ релігії Ґерц чинили на віруючих моральний тиск. Однак, не зважаючи на те, Молебень відбувся і після його закінчення віруючі молилися за Єпископа Й. Коциловського.

Появилося введення до творів Патріярха Йосифа

Нюарк, Н.Дж. — Минулого року з циклу видань „Сучасности" вийшла 205-сторінкова книжка п.з. „Введення до творів Кардинала Йосифа, Верховного Архиєпископа" в опрацюванні патріяршого архимандрита проф. д-ра о. Івана Гриньоха. Введення до цих творів із їх аналізою (українською, латинською та англійською мовами) з'явилося з нагоди ювілею 1000-річчя Християнства України та у 80-річчя автора цієї книжки. До „Введень" цих ще додано розвідку о. І. Гриньоха „Послання Патріярха Йосифа про поєднання в Христі", яка була друкована в „Богословії", т. XLI, 1977 рік.

У своєму вступному слові о. Іван Музичка, між іншим, пише, що о.Гриньох „...вміло сплів опис життя й діяльности Блаженнішого зі змістом його творів, у хронологічному порядку їх появи, від проаналізування мислення й ідейне спрямування в багатій активності Патріярха..."

Книжку цю,в ціні 10 американських долярів, можна набути, звернувшись на адресу: Европа — Sučasnist Mullerstr. 33 Rgh., 800 Munchen 5;, у ЗСА і Канаді — Sučasnist, Mr. Y. Smyk, 744 Broad St., Suite 1115-1116, Newark, N.J. 07102-3892.

Пишуть про загадкову автомобільну катастрофу

Москва. — Як подає газета „Московські Новості" з 27-го травня,в середу, 17-го травня автобус „Ікарус" збив автомобіль головного редактора журналу „Ністру" Думітру Митковського, народного депутата СССР, одного з вісьмох письменників Молдавії, які добились перемоги у виборах.

Катастрофа сталася о год 5:15-ій по полудні на шляху між Кишиневом і летовищем.

Незадовго до аварії Д. Матковський вирушив з міста на власному автомобілі „Волга". Не проїхав він і кілометра, як автомобіль зупинився, бо перестав працювати мотор. На допомогу Д.Матковському поспішили його приятелі — учитель Сперу Філіпп та професійний водій К. Ротар, що приїхав на своїх „Жигулях".

В той час, коли вони всі разом прикріплювали трос, щоб автомобілем Ротаря зрушити з місця „Волгу", в неї врізався автобус „Ікарус", за кермою якого сидів 39-річний водій Михайло Струць. Експертиза встановила, що водій автобуса був абсолютно тверезий.

За півгодини всі троє були доставлені у міську лікарню. Учителеві С. Філіппу довелося ампутувати ногу. Водій К. Ротар також буде жити. В найважчому стані перебуває Д.Матковський, який потерпів тяжку черепно-мозкову травму.

У зв'язку з катастрофою створена урядова комісія і порушена кримінальна справа.

Народний депутат Д. Матковський широко відомий в Молдавії. В роки перебудови він здобув велику популярність завдяки своїм сміливим і гострим статтям, що підняли престиж журналу „Ністру".

Заговорили про розстріл демонстрації в Новочеркаську 1962 року

Москва. — Відомості про криваві події в Новочеркаську 1962 року, коли робітники доведені до відчаю відсутністю товарів і продуктів харчування, вийшли на демонстрацію, давно потрапили на Захід й також широко обговорювалися у правозахисних колах. Однак совєтський уряд постійно заперечував факт такої події.

Тепер про це опубліковано в газеті „Комсомольськая Правда".

Спочатку розпочався страйк на паровозобудівельному заводі ім. Будьонного. Інженер Геннадій Йолкін, що був учасником тих подій, розповів кореспондентові газети: „Викликали першого секретаря обкому партії Басова. Він намагався втихомирити народ, а потім почав скаржитись як йому, Басову, тяжко живеться".

Тоді в цього партійного лідера полетіли порожні пляшки і заводські комуністи допомогли йому вибратися через вікно та втекти на своєму автомобілі.

Наступного ранку організаторів бунту було заарештовано. Тоді вийшли на страйк декілька інших підприємств. Та місто негайно заповнили танки і бронетранспортери. З Москви пирбули Анастас Мікоян і Фрол Козлов. Коли робітники йшли вулицями, несучи червоні прапори, в центрі міста їх зустріли автоматні черги. Згодом поширилися чутки, що було вбито не менше 70 людей.

Колишній генерал-лейтенант Матвій Шапошніков розповідає: „Я почув постріли... Потім виявилося, що було вбито чи то 22, чи 24 особи, в тому числі один школяр. Тридцять людей було поранено". Шапошніков розповів, що він особисто був проти застосування зброї. Коли він знову порушив це питання у 1968 році, його відразу виключили з партії".

Учитель А. Сімонов розповів, як на другий день площа геть була залита кров'ю і її намагалися змити за допомогою пожежних автомашин. Однак це не допомогло і тоді вояків змусили відмивати бруківку щітками. Нарешті прибули автомобілі з асфальтовою масою і поверх закривавленої бруківки дали свіжий асфальт.

У серпні того ж року розпочався суд. Не над винуватцями кровопролиття, а над організаторами страйку. Сімох людей засудили до розстрілу.

Редакція газети „Комсомольская Правда" зазначила, що опублікувала цю статтю у зв'язку з початком в Москві З'їзду народних депутатів, з трибуни якого прозвучала нечувано різка критика на адресу комуністичного режиму.

СССР НЕ ВМІШУЄТЬСЯ В СПРАВИ КИТАЮ

Москва. — З'їзд народних депутатів СССР у вівторок, 6-го червня ц.р., офіційно засудив всякі зовнішні тиски на Китай, заявляючи, що заворушення в тій країні є її внутрішньою справою, до якої не слід вмішуватися посторонннім.

Таку заяву приготовану совєтськими провідниками і подану до одобрення з'їзду депутатів без жадного попередження чи дискусій прийнято. В ній зовсім не згадується про жорстоку поведінку китайського війська проти студентів у Пекіні, але закликається уряд Китаю прямувати дальше вибраним шляхом економічних і політичних змін. Ця заява дуже чітко підкреслює намагання СССР оминути слова чи дії, що могли б обидити Китай, з яким Москва щойно відновила спілкування.

Заява СССР різко відрізняється від заяв та акцій західніх держав, зокрема ЗСА. Як відомо, президент Джордж Буш негайно припинив продаж зброї та звернувся до уряду Китаю щоби здержався від будь-яких драстичних потягнень. Коли кореспонденти запитали М. Ґорбачова про його думку щодо становища Уряду ЗСА, він гостро заявив: „Нехай Джордж Буш говорить за себе. Я не думаю, що ми будемо казати Америці, як їм поводитись".

Заява СССР не була одобрена всіми делегатами, бо один з них, Юрій Карякін, московський коментатор, заявив, що „засудження вбивства в інших країнах не є вмішуванням у внутрішні справи".

Настанову уряду СССР до подій в Пекіні можна було зразу помітити хоча б по тому, що мало подавалося новин про ці події в офіційній пресі і телевізії. Навіть головний редактор газети „Правда" Віктор Ґ. Афанасьєв признався, що зумисне применшувано події в Китаї щоби не пошкодити нормалізації відносин, що їх після 30 років започаткував минулого місяця М. Горбачов, відвідуючи Пекін.

Появилося перше число журналу „Відгукніться"

Торонто. — Тут появилося перше число журналу „Відгукніться", що його видає Світова Координацій на Виховно-Освітня Рада при, СКВУ. Нова Управа СКВОР, обрана на V Конгресі СКВУ в листопаді 1988 року під керівництвом Іроїди Винницької, взялася з новою енергією до праці, вислідом чого саме цей журнал зв'язку із українським шкільництвом у вільному світі. Управа СКВОР не лише не забороняє, але заохочує до використовування матеріялів, які поміщені в тому журналі, що його редактором є відома письменниця Леся Храплива-Щур, яка рівночасно працює секретаркою в Управі СКВОР. А ці матеріяли дуже різноманітні та цікаві для кожного, що має відношення до виховання українських дітей та молоді.

Особливо корисним є реєстр книжок та журналів призначених для дітей і молоді, як також список зорово-слухових матеріялів і посібників та педагогічних журналів з поданням джерела де їх можна закупити. При списку деяких книжок для дітей дошкільного і шкільного віку, який зладила д-р Юлія Войчишин, знаходимо також відбитки обкладинок цих книжок, що дає можливість зорієнтуватися у їхньому вигляді.

У передовій статті Управа СКВОР закликає усіх до співпраці у тому так важливому ділі, яким є українознавче шкільництвок в діяспорі, а зокрема до співпраці в журналі зв'язку „Відгукніться", що призначений для внутрішнього зв'язку поміж учительством. Управа СКВОР має широкі та цікаві задуми, але переведення їх в життя, як пишуть у журналі, залежить від цілого громадянства. В журналі порушено деякі із найважливіших проблем українського шкільництва і цікавий звіт Шкільної ради міста Торонто, що об'єднує 13 шкіл, в тому суботніх 9 із 777 учнями і щоденних чотири із 1,000 учнями. „Відгукніться" має чепурне мистецьке оформлення Яреми Козака.

Журнал можна замовляти, пишучи на адресу: World Congress of Free Ukrainians (для СКВОР), 2118 A Bloor St., W., Toronto, Ont. M6S IM8, Canada.

Український Музей заплянував товариську зустріч

В неділю, 11-го червня ц.р. члени і прихильники Українського Музею уже вчетверте зберуться в елегантному готелі приморського курорту Спрінг Лейк, Н. Дж., та проведуть кілька приємних годин, а Музей здобуде фонди на розбудову. Прийняття триватиме від 2-ої до 6-ої години по полудні, почнеться з вина, далі буде полуденок-буфет. Виступатиме Тріо Олеся Кузишина, співатиме Ел Іванко. Конферансьє — Надія Матківська.

Гості матимуть нагоду оглянути виставки картин видатних українських мистців — Якова Гніздовського, Любослава Гуцалюка, Зеновія Онишкевича, Аркадії Оленської-Петришин та Ільони Сочинської-Шиприкевич, також мистецькі срібні вироби Анастазії Сочинської і ювелірні вироби з срібла Марії Сохан.

Вступ на зустріч — 60 дол від особи, молодь (до 21 року) — 26 дол. Весь дохід із зустрічі призначений на музей.

„Волошки" виступлять з еспанською групою

Кеннет Сквер, Па. — Тут в суботу, 17-го червня ц.р., о год. 8:30 вечора відбудться спеціяльний концерт двох етнічних танцювальних ансамблів „Фляменко Олє" і „Волошок". Концерт відбудеться з Лонґвуд Ґарденс, дорога ч. 1, приблизно 30 миль на південь від Філядельфії.

Український танцювальний ансамбль „Волошки" виконає низку прадавніх народних танків з різних частин України, під вмілим керівництвом свого мистецького керівника Андрея Папа.

Пара ансамблю „Фляменко Олє" в особах Джулії Льопез і Карльоса Рубіо представлять глядачам ряд танків-фляменко. Гостинними виступами також порадують публіку танцюрист Горге Наварро і співак Домініко Каро.

Вступ на концерт є 10 дол. від особи та включає також й оплату за відвідини городу і оранжерій для тих, що прийдуть після 4-ої год. по полудні. Квитки можна замовляти телефонучюи до М.Амаро (215) 235-1216 між год. 9-12-ою від понеділка до п'ятниці і 6-8-ою вечора в понеділок і середу.

У випадку дощу концерт відбудеться в неділю, 18-го червня ц.р., а якщо й в цей день падатиме дощ, то тоді у понеділок, 19-го червня ц.р.

У Вашінґтоні відзначили День Національних Прав України

Вашінґтон. — В понеділок, 22-го травня ц.р., в пополудневих годинах рух автомобілів в долішній частині Вашінґтону був здержаний кількасотною масою українців-маніфестантів.

Маніфестаційний похід — „Слідами самостійности", почався від пам'ятника Тараса Шевченка, попри совєтську амбасаду до Лафаєтт парку напроти Білого Дому. Похід був частиною Дня Національних Прав України, що був спонзорований Крайовою Управою Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М Міхновського.

Група учасників маніфестації біля пам'ятника Т. Шевченка.

Програма почалась 5:30 вранці „Стійкою самостійности" напроти совєтської амбасади. Коло 50 осіб із засвіченими свічками та розгорненим транспарантом „Самостійність Україні" співали патріотичні пісні, читали вірші та молились. Промовляв тут Йосип Тереля.

В обідову пору маніфестаційна частина програми відбулася коло пам'ятника Шевченка для відзначення 175-ліття з дня його народження, а також 25-ліття відкриття цього пам'ятника колишнім президентом ЗСА Д. Ейзенгавером та 10-ліття замордування КҐБ українського композитора Володимира Івасюка. Коло пам'ятника виголосив промову о. Василь Романюк, УАПЦ, який говорив про великий вплив Шевченка на український національний рух. В дальшій програмі був виступ бандуриста Миколи Дейчаківського з Капелі Бандуристів ім. Шевченка у Дітройті.

Після цього маніфестаційний похід вирушив в сторону Білого Дому. Похід здержався при совєтській амбасаді, де Слава Стецько, президент АБН, виголосила промову перед маніфестантами, серед яких були також представники естонців та грузинів.

Спонтанно маніфестанти перейшли вулицю в сторону совєтської амбасади, де мала група вашінґтонської та федеральної поліції пробувала їх завернути. Деяка кількість демонстрантів у вишиваних сорочках та з синьо-жовтими прапорами увійшла на подвір'я совєтської амбасади, а після кількахвилинного перебування у середині, вийшли. Двері амбасади були закриті, а мала група поліціянтів старалась не допустити демонстрантів до амбасади. Велика кількість демонстрантів з окликами „Самостійність Україні!" не хотіла опустити місця. Поліція мусіла силою витиснути демонстрантів з околиці амбасади.

На чолі маніфестаційного походу несли вінок з колючого дроту, який було раніше покладено у стіп пам'ятника Шевченка, символізуючи дальше поневолення України окупантом. Зараз за вінком був розтягнутий лозунг „Самостійність Україні" та українські і американські прапори. Учасники маніфестації несли сотки великих українських синьо-жовтих прапорів та бальони в українських

(Закінчення на стор. 4)

ҐРАДУАЦІЯ ШКІЛ НЮ ЙОРКУ

Бавнд Брук, Н.Дж. — Вже увійшло в традицію української громади ЗСА, що на початку місяця червня відбуваються випускні святкування різних шкіл, а в тому й шкіл українознавства. Цього року у своїй черговості ці святкування для ґрадуантів шкіл українознавства метрополії Ню Йорку відбудуться в суботу, 10-го червня ц.р., о год. 6-ій вечора в Домі Української Культури при Осередку Української Православної Церкви. В програмі вечора, крім офіційної частини і святочної вечері, передбачається й мистецьку програму і забаву під звуки оркестри „Бистра вода".

У СВІТІ

НЕДАЛЕКО ВІД ЕСПАНСЬКОГО містечка Трільє ведеться будівництво атомної електростанції і для цього з Мадриду прибула величезна вагою коло 10 тонн, частина реактора. Щоб доставити вантаж до місця призначення, необхідно було переправити його через ріку по старому струхлявілому мості. Фахівці підрахували, що цей міст не витримає навантаження. Однак міст витримав, хоч був збудований стародавніми римлянами ще 2,000 років тому.

НЕДАВНО МАДЯРЩИНА повідомила про повну „демілітаризацію" кордону з Австрією. Навіть президент Джордж Буш сказав, виступаючи в Західній Німеччині, що „фут за футом, миля за милею на австрійсько-мадярському кордоні знищується залізна завіса". Перебудовники-мадяри оголосили також про відкриття мадярсько-совєтського кордону. Тепер для його переходу чи переїзду в будь-яку сторону досить поставленого на місці штампу у пашпорті. Як повідомило мадярське пресове агентство МТІ, лише за три місяці цього року кордон пересікли півтора мільйона осіб. 90 відсотків нових туристів — совєтські громадяни, які ідуть в сусідню соціялістичну країну, щоб купити необхідні дефіцитні товари. А мадяри ідуть тепер в Австрію купувати товари, яких бракує в них.

У КІНЦІ МИНУЛОГО РОКУ Міхаіл Ґорбачов змушений був визнати, що його антиалькогольна кампанія, якщо і не потерпіла повного провалу, то привела до багатьох несподіваних наслідків, головним з яких виявилося недоотримання державним банком десятків більйонів карбованців „монопольного" прибутку. Заступник начальника торговельного відділу продуктами міністерства торгівлі СССР А. Конобов на сторінках тижневика „Арґументи і факти" визнав, що в цьому році фонди торговельних організацій на горілку збільшені на 20 відсотків, а на вино на 18, „бо виявилося, що з обмеженням на продаж алькоголю були допущені перекоси, які потягнули за собою різні неґативні наслідки — черги, спекуляцію, самогоноваріння, токсикоманію та інші, які так зразу не зупиниш. Крім того багато хто намагається зробити запаси цукру". Одним з наслідків зникнення горілки з крамниць стало і зникнення цукру, одного з основних компонентів при виготовленні самогону.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИКИ ПЕНТАҐОНУ ПОДАЛИ до відома, що Центральна військова ідентифікаційна ляботаторія в Гонолюлю утотожнила тлінні останки чотирьох старшин летунства, пропавших у В'єтнамській війні. Ці тлінні останки були повернені урядом В'єтнаму минулого грудня і січня. Тими старшинами були: полковник Джон Л. Еспеншід з Делаверу в Огайо, майор Голлі Ґ. Белл з Бюмонт, Тексас, капітан Джонатан Б. Беднарек з Ґрінльон Н.Й. та капітан Везлі Д. Расел зі Скрентону, Па.

З МІСЦЕВОСТИ КОСТА МЕККА у Каліфорнії 11-літній хлопчина, якого знають як наймолодшого летуна, що перелетів зі західнього побережжя ЗСА на східнє, у понеділок, 5-го червня ц.р., вирушив у 19,000-милеву добродійну подорож до СССР і довкруги світу. Тоні Алієнгіна вирушив у мандрівку родинним одномоторовим турбореактивним літаком маркти „Сессна 210" в товаристві своїх батьків, сестрички Аліяни, совєтського приятеля взаємного листовного спілкування, обсерватора з Крайової асоціяції аеронавтики та з „сувієм дружби". Два інші літаки беруть участь в цій мандрівці Т. Алієнгіна, наймолодшого досі летуна, що взявся за таке діло.

СПОРТОВИЙ СВІТ ЗАЗНАВ ще одної несподіванки. Цим разом сталося це у Парижі на тенісових змаганнях, коли американський підліток 16-ій літній Майкл Ченг переміг 29-літнього Івана Лєндля у п'ятьох сетах, 4-6, 4-6, 6-3, 6-4, 6-3. Іван Лендл, який був переможцем тих же змагань у роках 1984, 1986 і 1987 і є першоранґовим змагуном в світі, заявив, що „Ченг показав багато відваги і за це належиться йому признання, бо граючи з корчами в ногах є дуже болючим і майже неможливим".

У ВАШІНҐТОНІ ЧАСТО говориться про аферу спікера Палати Репрезентантів Джима Райта як про міжпартійну боротьбу, де республіканці завзялися на демократів і затіяли його оскарження, тому тепер демократи призадумуються в який спосіб пімститися на республіканцях. Одначе аналітики і політичні коментатори підкреслюють, що на нещастя демократам, суддями і лавою присяжних були самі ж демократи. Демократи були й тими які голосували в Комісії етики щоби найняти безпартійного прокуратора для дальшого перевірєння цієї справи. Отже в дійсності вони стверджують, що це була така родинна розправа демократів, але рівночасно зазначують, що політики Тексасу не так скоро забудуть демократам, що вони заподіяли їхньому спікерові.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс.)
Subscription 1 year $40.00 6 months $22.00 3 months $12.00
UNA members 1 year $15.00 Change of address $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Аятолла Хомейні

Імам аятолла Руголла Хомейні, який в минулу суботу, 3-го червня 1989 року, помер на 86-му році життя, перейшов до історії, як один із найбільш жорстоких і кровожадних тиранів. Був до цієї міри релігійним фанатиком, що президент Єгипту Анвар Садат, також мусулманин, назвав був його „лунатиком. Хомейні відплатився йому зорганізуванням змови, в якій вбили Садата. Мусулмани моляться в мошеях „Аллах є один і один є його пророк Магомет". Але мусулманська віра не перешкоджує вбивству — не так, як християнізм, який проповідує любов і прощення. У цьому році минає десять літ, як Хомейні прийшов до влади. Як політичний еміґрант він керував з Парижу революційною змовою проти панівного в Ірані монархічного устрою: шах Реза Паглеві, побачивши безвиглядність ситуації, втік, скориставши з азилю в Америці, що її був вірним союзником. За признання зненавидженому шахові азилю — Хомейні зненавидів Америку, яку до кінця свого життя прозивав „царством сатини". У всесвітній історії, зокрема в історії американсько-іранських взаємин записалася подія без прецеденту: 4-го листопада 1979 року іранські „студенти", насправді члени державної Революційної ґвардії вдерлися до американської амбасади, вбили вояка морської піхоти, який сторожив при виході, і в'язнили 52-ох членів амбасади 444 дні. Тодішній президент Джиммі Картер зорганізував був військову експедицію, щоб звільнити „закладників", але це не вдалося, бо зударилися вже на іранській території два великі американські військові літаки; згинуло багато вояків і треба було відкликати цілу експедицію. Історія з амбасадою в Ірані та невдачна спроба рятувати членів амбасади в Теграні коштувала Джиммі Картерові президентуру, бо у найближчих виборах на другу каденцію — він програв до Реґена.

Іран — велика середньосхідня країна, терегосією більша за колишню австро-угорську монархію із населенням 52 мільйони населення. Межує з трьома мусулманськими „самостійними" Республіками, членськими частинами СС—СР, з Іраком, Афганістаном і Пакістаном. Іран — це новітня назва на Персію, історія якої сягає яких тисячу літ перед Христом. Перські королі вели офенсивні війни проти античної Греції і створили істину, що не число вояків перемагає, а їхній дух і хист. Ксерксес зазнав погрому перської морської фльоти біля острова Саляміс, Дарій програв битву під Маратоном — у 7-му і 6-му сторіччі перед Христом. Молодий македонський король Олександер Великий пімстив наїзди сербів, бо завоював Персію. Проте ця ж далека країна завжди грала поважну ролю в історії завдяки свому геополітичному положенні та багатим природним багатством, головно нафті. У північному заповіті Петра І казалося про місію російських царів — заволодіти Перською затокою, як дверми до Індії. Коли большевики перейняли у спадщині по цараті, закордонну політику, скріплену комуністичною ідеологією, — ЗСА вислали на Середземне море сильне морське з'єднання, відоме як Шоста фльота. Під охороною цієї фльоти висадився у 1982 році в Ливані американський експедиційний корпус, щоб внести замирення у тамошній громадянській війні, в якій найгіршим елементом були (і по нинішній день є) шіїти, звеличники Хомейні.

За два перші роки урядування Хомейні, як фактичного диктатора у теократичній системі правління, вбили в Ірані 4,000 цивільних осіб, ніби ворогів режиму. Хомейні признався „тільки" до 2,000, але можна вірити Міжнародній амнестії. Хомейні вмів засіяти такий фанатизм у відданих йому земляків, що 23-го жовтня 1982 року вночі вдарило собою у головну квартиру американських морських піхотинців у Бейруті вантажне авто з тонною динаміту і цієї ночі згинуло там 340 американських вояків. Згинув теж американський водій. Це була найбільша невдача президента Реґена. Його спроба нав'язати контакт з більш поміркованими колами теократичної мусулманської верхівки в Ірані з продажем транспорту зброї Іранові — скінчилася теж поразкою. Олівер Норт особисто та престиж Америки потерпіли в цій афері, відомій під назвою „Іран-контрас".

Немає автоматизму подій — тільки люди ними керують. Хомейні втратив був замолоду батька і сина під час володіння шаха Рези Паглеві. Але шах вів добру політику; він започаткував був земельну реформу, яка вдарила по кишені та по тамошній священичій верстві, в руках якої були великі земельні посілості. Хомейні злучив матеріяльний момент з особистою пімстою і релігією із цієї мішанини вийшов лунатичний фанатизм. Чи його наслідник змінить курс — на це ще треба почекати.

Н. Осока

СИЛА ҐОРБАЧОВА — В ПРОПАҐАНДІ

Цілеспрямована суцільна пропаґанда завжди була найсильнішою зброєю Кремля, який на службу комуністичному урядові поставив геть усі засоби масової інформації, в тому числі й художню літературу. Москва завжди забороняла книги, в яких траплявся бодай натяк на критику партії чи її провідників, розстрілюючи, або засуджуючи авторів на багаторічну каторгу.

Сьогодні, аби ввести світ в оману, запроваджено гласність, яка, однак, дозволяє тільки те, що вигідно нинішньому урядові, але не більше. Наприклад, вона дозволяє засуджувати роки культу Сталіна, застійний брежнєвський період, критикувати колишніх і деяких теперішніх партійних керівників за зловживання і помилки, але тільки тих, кого хоче усунути від влади Ґорбачов. Все це, відповідно освітлене засобами інформації і пропаґанди, в очах світу виглядає як справжня гласність, допомагає прихильникам Горбачова укріпитися при владі та створити враження, що вони рушили в напрямі демократизації. Широко реклямується дозвіл на приватні кооперативи і те, що вибори стали демократичними. Але в той самий час відмовчуються про нові закони, які унеможливлюють існування приватних кооперативів.

При уважному розгляді неважко помітити, що й з виборами не все гаразд, бо вони спрямовані не стільки на демократизацію, скільки на зосередження влади в руках однієї особи, яка опиратиметься на Ради. Ми ніде не бачимо критики на адресу Верховної Ради і самого Ґорбачова. Навпаки, тут дуже вміло все освітлюється й підноситься як передове, демократичне і гуманне, щоб зробити його прийнятнішим для Заходу. І треба сказати, що ця пропаґанда має успіх як у політичних діячів світу, так і в совєтських комуністів, що звикли довіряти своїм лідерам.

Італійський публіцист Індро Монтанеллі опублікував свої міркування про події в СССР. Газета „Московские Новости" за 30-те квітня подає його висловлювання і реакцію на них совєтського політичного оглядача Олександра Бовіна, що працює в редакції газети „Известия".

Відомий, як запеклий антикомуніст, Індро Монтанеллі тепер повністю підтримує комуністичний уряд Кремля, який „зумів зробити так, що сьогодні СССР виглядає привабливо".

„Навіть коли армія і поліція при Ґорбачові застосували силу в Грузії, — пише Монтанеллі, — де вони залишили багато жертв і арештували сотні людей, ми не обурюємось цим. Не обурюємось тому, що ці трагічні події розглядаємо, як наслідок такої еволюції, яка не може проходити гладко і просто. Світ на боці Ґорбачова, бо усвідомлює, які неймовірно важкі перепони стоять перед ним".

Про благородні наміри комуністів, на думку Монтанеллі, свідчать теперішні вибори, що вже не схожі на порожній ритуал, а стали „політичним актом найвищого значення".

„Все, що робить Ґорбачов, — продовжує Монтанеллі, — допомогло мені зрозуміти, що моя опозиція була не проти комунізму як теорії, а проти комунізму як практики (сталінської, брежнєвської). Після 'холодної війни' настав —гарячий мир', котрий завтра може перерости в систему дружніх переговорів в Европі. Ми не бажаємо дестабілізації СССР, яка призвела б до дестабілізації в Европі та у всьому світі. Навпаки, ми сподіваємось на таку стабілізацію СССР, котра ґрунтувалася б на підтримці і згоді народу, а не на силі влади. Але ми знаємо, що пройти цей шлях без Ґорбачова неможливо. Ось чому я кажу: довгого життя і багато років лідерства Ґорбачову".

„Отже, італійський консерватор, антикомуніст і антисовєтчик хвалить совєтських комуністів, — пише О. Бовін, — вітає перебудову, бажає Ґорбачову багато років перебування при владі. Традиційна, так би мовити, клясова реакція на це повинна була б виглядати так: якщо ворог тебе хвалить, то ти збився з дороги і робиш дурниці...

Проте дурниці ми робили саме тоді, коли нас засуджували. 'Викриті', розкритиковані нами антикомуністи й антисовєтчики не так рідко мали рацію. Ми створили 'казармовий соціялізм'. Ми створили авторитарний режим. Відкинувши буржуазну демократію як формальну, ми відмовилися від демократії взагалі, перетворили на фікцію права і свободи особистости. І стократ проклятий антикомуніст, який вказував на це, на жаль, казав правду.

Дуже важко писати про це. Скоро сорок років, як я в партії, у пануючій, керівній партії. І оскільки не маю наміру здавати партійний квиток, я приймаю відповідальність за все, що в нас відбувалося, починаючи з жовтня 1917 року. Нема куди втікати від ганебних сторінок нашої історії. Їх треба перегортати знову і знову, щоб таке більше ніколи не повторилося.

Індро Монтанеллі пра-

(Закінчення на стор. 3)

Архимандрит Любомир

ЧОМУ МОНАХИ СТУДИТИ ПОКИДАЮТЬ ПАРАФІЮ В ПАССЕЙКУ

I.

У „Свободі" з 21-го березня ц.р. появилася вістка про факт, що монахи студити заміряють покинути ведення парафії св. Миколая в Пассейку, при якій вони служили понад 10 років, спершу як помічники, а останні п'ять років як адміністратори. Обширна вістка, що її подала Л. Крамарчук, включає також опис зустрічі парафіян із нижчепідписаними та звітує, що парафіяни перевели акцію писання листів, якою бажають виявити своє становище.

Така несподівана обставина розголошення у пресі нашого рішення нехай послужить нагодою для деяких пояснень про студитське монашество взагалі, бо з цього буде краще зрозумілим і для осіб безпосередньо зацікавлених і для ширшого кола читачів, становища самих монахів.

Коли монахи студити подали за причину свого наміру відступити від парохіяльної обслуги в Пассейку бажання вести стисло монаше життя, це спричинило здивування, подекуди навіть зґіршення. Мовляв, хочуть забратися геть від людей, сховатися за мурами монастиря, дбати самолюбно тільки про власні душі. Через обмаль українських монастирів на терені північної Америки, і серед католиків і серед православних, в нас дещо забулося, що таке монастир. А ті, які шукають поради і духовної підтримки і монастирі, дуже часто звертаються до чужих монастирів, куди також, на превеликий і загальний наш жаль, мандрують наші українські монаші покликання, нечисленні може, а все ж таки свої.

Поняття, що монастир — це закрита загорода, в якій кілька нібито „вибраних" душ дбає тільки про своє власне спасення, не відповідає нашій русько-українській традиції. Гляньмо на хвилину в нашу давнину, в золотий вік нашого монашества, в часи, коли ігуменом Київської Лаври був св. Теодозій. Це саме він увів строге спільне монаше життя і впровадив для своїх монахів (і для грядучих поколінь) устав, загальнознаний як „студитський", а властиво традиційний вже за часів св. Василія, тільки зреформований св. Теодором, студитським ігуменом з Царгороду. Св. Теодозій настоював на дуже суворий монаший подвиг (сповнення монаших правил), але в той сам час розвинув предшироку благодійну діяльність в користь населення міста Києва й інших. В чому проявлялася та діяльність? Києво-печерські монахи, а головно сам св. Теодозій, годували голодних, допомагали бідним, роздаючи між них ті дари, які багаті люди складали монастиреві, навчали св. Віри, служили як духовні отці і сповідники навіть князям та боярам, заступалися за невинних і винних в'язнів. Наводимо цей приклад, щоб унагляднити дві речі, а саме, строге монаше життя можна і треба узгіднити з ділами любови ближнього, а подруге та любов ближнього не тільки стосується до самих жителів монастирів, але сягає далеко поза мури монастиря до всіх, кому монастир може допомогти. Монахи, навіть більше як всі інші християни, мусять совісно сповняти Господню заповідь любови ближнього, не обмежуючи її в нічому.

Не бажаємо порівнювати маленький гурток монахів студитів з великою та славною Печерською Лаврою, але принцип є цей сам для всіх монахів. Тоді ж приходить зараз немов би самозрозумілий закид: чому ж не служити ближнім, будучи парохами чи адміністраторами якоїсь парохії, в нашому випадку св. Миколая у Пассейку. На підкріплення такого закиду висувається ще загальновідомий брак священиків, тим самим душпастирів.

У нашій Церкві закорінилося переконання, що єдиний спосіб служіння Божому людові — це душпастирська, парохіяльна діяльність. Вживаємо слово „закорінилося", що можемо проілюструвати наступними фактами. Від двадцятих років цього століття багато наших питомців і священиків студіювали в університетах Західньої Европи, де здобували вищі академічні титули. Але після закінчення студій вони всі мусіли йти на парохії. Вислід такий, що ми, маючи здібних людей, сьогодні не маємо ані одного богослова, літургіста, спеціяліста від св. Письма, який був би творчим науковцем, з яким хтось би рахувався.

Нашого наукового випрацюваного становища не чують у найвищих колах, там, де робляться рішення. Внутрі нашої Церкви ми не маємо наукового проводу, який би надавав тон нашим дискусіям, нашому думанню, нашим рішенням. Коли нам треба щось опрацювати в даних ділянках, ми мусимо просити чужинців, щоб над нами змилувалися і допомогли. Ми не є в стані обсадити наш рідний Український Католицький Університет, який був полуманий як вогнище і кузня української християнської думки. Якби ми мали свої наукові заведення, може було би більше своїх охочих продовжувати таку працю, а головно, було б би виховати священиків, які б набиралися любови до рідного в рідній установі, володіли б рідною мовою бездоганно, мали б в серці добро нашого народу. Але ми увесь наш науковий потенціял післали на парохії.

Продовження буде.

Мирон Куропась

НАШІ ПЕРСПЕКТИВИ

III.

Треба, отже, ствердити — у нас великі проблеми! Одначе їх зможемо побороти, коли спільними силами будемо готові змінити своє становище та візьмемося до праці.

Одна річ, що її треба нам усвідомити та змінити спосіб думання, то поняття, що головною рацією існування Української Католицької Церкви є затримати нашу українську традицію. Це розуміється само собою, але головною ціллю кожної Церкви, в тому і нашої, зблизити нас до Бога, зробити з нас кращих християн та відродити нашу духовість. Церква, це не музей, де люди сходяться два рази річно, щоб пригадати собі минуле та наново оцінити дану культуру. Церква мусить бути живучим осередком, повним ентузіязму, що матиме своє приміненя у щоденному житті.

Друге поняття, яке треба в основному змінити це те, що Українська Католицька Церква в Америці повинна б уподібнитися до місцевої — латинської. І тут дуже помиляємося! Сьогодні римо-католики не хочуть, щоб ми були такими, як вони. Навпаки, вони хочуть, щоб ми затримали свою унікальну релігійно-культурну спадщину.

Ось, що постановлено на Другому Ватиканському Соборі у „Декреті про Східні Католицькі Церкви", „Католицька Церква високо цінить усі установи, літургійні обряди та церковне передання Східніх Церков. У них бо, славних своєю шанигідною давниною, виявляється те передання, що походить від апостолів через Отців та становить частину божественно об'явленої та неподільної спадщини цілої Церкви (т. 1)... Католицька Церква має те на меті, щоб зберігались завжди та непорушно передання кожної помісної Церкви, тобто Обряду (т. 2)... Нехай знають та будуть упевнені всі Східні, що вони завжди могтимуть та будуть повинні зберігати свої правні літургічні обряди та свій правопорядок (т. 5)". Чи це не чудове свідоцтво нашої важливости у Вселенській Церкві? Апостольський Престіл заохочує нас віднайти духове значення нашого обряду та традиції, та привернути його до первісної величі. Та одначе, скільки з нас справді розуміє свій обряд? Скільки з нас мало якунебудь формальну релігійну формацію після прийняття Першого врочистого Причастя? Скільки насправді бере активну участь у Божественній Літургії? У багатьох наших церквах єдині, що насправді беруть участь під час Богослужень, це священик та дяк, або хор.

Третє, в чому нам змінити свою думку — це поняття власности. Нам треба зрозуміти, що то ми є Церква. Це не є Церква єпископа, це не є Церква настоятеля. Це наша Церква! Твоя і моя. Наша! І коли у Церкві щось не в порядку, то це не вина єпископа, чи настоятеля. Це наша вина — твоя і моя. Коли треба відновити Церкву, то ми всі мусимо відновляти її, тому що ми є Церква. У первісній Церкві не було єпископів, ні священиків. Лише була громада віруючих, які співпрацювали, щоб поширювати слово Христове. Однак, як століття почали проходити, то структура Церкви почала мінятися і то до того ступеня, що почали уважати священиків як тих, які „передавали" релігію мирянам. Ми, миряни, стали більш-менш лиш релігійними споживачами.

Все це, одначе, змінилося від Другого Ватиканського Собору, Сьогодні від нас вимагається, щоб кожен з нас був проповідником, апостолом та Христовим місіонером у наших домах, на праці та у щоденному житті. Від нас вимагається, щоб кожен із нас, не лише духовенство та монашество, були іконами Христової любови.

Другий Ватиканський Собор заохочував нас „охороняти та висувати вперед" нашу Церкву. Я певний, що ми її обороняємо, але чи прямуємо вперед? Наша Українська Церква потребує апостолів, людей таких як кожен з нас, щоб ставати активними. Скажете, що не маєте ніякої підстави, щоб бути апостолами? Перші апостоли також не мали її. Більшість із них не мали ніякої освіти. Скажете, що не маєте часу? Перші апостоли теж не мали. Вони також мали родини, працю, рахунки до вирівняння. Скажете, що боїтеся бути апостолами? Перші апостоли також боялися. Одначе вони послухали Ісуса Христа, який наказав їм: „Ідіть за мною".

Яке ж значення мають ті слова Христові „Ідіть за мною" у сьогоднішньому часі, дві тисячі років після розп'яття?

„Ідіть за мною" – цей заклик Христовий для нашого народу в Україні значить іти до підпільних сховищ, щоб брати участь у Божественній Літургії. Це підпільні хрищення і підпільні вінчання; це небезпека арештів та ув'язнень; це бути апостолом для Української Католицької Церкви в Казахстані чи Сибірі; це ніколи не бути соціоекономічно рухливим у совєтському суспільстві; це наражуватися на можливість стати небажаним елементом серед свого оточення.

Слова Христові „Ідіть за мною", тут, в Америці, означають — відродити таку віруючу громаду, яку започаткували були наші піонери — священики та миряни, лікувати наші рани, ділитись нашими почуваннями більш відкрито та служити один одному, згідно із традиціями українського християнства.

Стаючи співслужителями з нашими священиками та монашеством допоможемо у рості нашої Церкви. Дуже добре знаємо, що більшість наших священиків перевантажена працею отримує замало винагороди. Багато з них прямо виснажені. Є певні речі, що тільки священик може їх виконати, але часто не можуть вони вповні вив'язатись із тих своїх завдань із-за інших адміністративних обов'язків, що їх могли б далеко не раз краще виконати якраз миряни.

Є багато засобів, якими миряни могли б виручити своїх душпастирів. Один з них, — це зайнятися подружжями. Це те, що я із дружиною Лесею пробуємо виконувати при допомозі загальнозваної практики, т. зв. „Marriage-Encounter". Ця програма старається відновити Церкву через віднову тайни Подружжя.

Є теж багато інших засобів. Деякі наші миряни

(Закінчення на стор. 3)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

На світанку нової кам'яної доби

Коли за 100,000 років археологи шукатимуть за слідами цивілізації XX сторіччя, вони не знайдуть слідів ні наших хмарочосів, ні танків, ні льокомотив, тому що вологість за тисячу сторіч перетворить сталь та цемент ув іржу та порох. Але вони знайдуть зате сліди керамічних устаткувань наших туалетних, купальних та кухонних кімнат та різного роду залишків керамічних частин, таких, як мікроосколки (microchips) в комп'юторах, лейзерні кришталі, що відчитують сьогодні ціну на куплених товарах в „супермаркетах", чи синтетичні сапфіри вуличних ліхтарень, що вирощують сріблисто-біле світло в парі натрію.

Слово кераміка стосується, не тільки до глини та піску, але майже до кожної ціпкої речовини (за вийнятком металів та пластиків). Сьогодні наукові дослідники цілого світу, дослівно „печуть" першоякісні роди керамічних матеріялів в температурі 2,550°Ф. в печі, сповненій азоту. Один з таких надійних матеріялів це кремній нітраду. Цей срібно-сірий керамічний матеріял нагадує алюміній, але у противагу до нього, він витримує високу температуру, що дорівнюється температурі топлення сталі. Крім цього, його молекули розташовані у внутрішній кришталевій структурі кераміки так щільно, що його не можна зарисувати, навіть діямантом.

І тому не слід дивуватися, що після 1973 року, коли картель ОПЕКУ наклав ембарго на нафту й промислові країни почали шукати можливостей заощадження пального в автомобілях, Японія виступила із оригінальною ідеєю виготовляти автомобілі з керамічними рушіями. Цим керамічним матеріялом став саме кремній нітраду. Його перевага, в порівнянні із сталлю основується, не тільки на майже 40 відсотків меншому тягарі, але теж на вищій температурі згорання у рушії, при якій, згідно з термодинамічними законами, пальне перетворюється більш економічно на погінну силу автомобіля. Для прикладу, слід згадати 21,000-доляровий автомобіль японської фірми Ніссан люксусовий модель Тойота, керамічний рушій якого не матиме між іншим водного охолодження (чи автомобільну компанію Ісузу, яка заповідає продукцію популярних автомобілів з керамічними рушіями вже в 1990 роках.

Американські автомобільні спеціялісти вірять, що майбутнє автомобілів пов'язане, не із зворотними експльозійними, але із ротаційними керамічними газотурбінними рушіями, з погоном на метаноль. Такий керамічний рушій працюватиме задовільно щонайменше 500,000 миль. Американський департамент енерґії призначив на досліди над таким турбінним автомобілем (від 1976 року) 150 мільйонів дол.

Звичайно, застосування нових керамічних матеріялів не обмежене тільки до самих автомобілів, воно увійшло також до інших ділянок, наприклад, медицини, телефонів, комп'юторів, а останньо до провідництва електричного струму.

Науковці мріяли вже давно, щоб доцьогочасний мідний електричний провідник, заступити „надпровідником" (superconductor), який перепроваджував би електричну енерґію без витрат на електричний опір, що в конвенціональних провідниках, доходить до 30 відсотків. Ці втрати, спричинені зударами електронів між собою та з молекулярною структурою мідного провідника. Супер чи надпровідник, крім заощадження більйонів дол. на коштах трансмісії електричної енерґії, дозволили б також перемістити більшість атомних електростанцій оподалік від міських осередків та зменшити в той спосіб радіяційну небезпеку. Надпровідники дозволили б також зменшити величину електричних моторів на 90 відсотків та дозволили б на побудову швидкобіжних, надземних залізниць, погонюваних левітаційною силою потужних електромагнетів.

До нещодавна, феномен надпровідництва можна було осягнути тільки при дуже низьких температурах (—460° Ф). Але останні відкриття (при застосуванні керамічних провідників виготовлених з окисів металів) дали змогу осягнути феномен надпровідництва вже при 100°Ц нижче абсолютного нуля. Це відкриття піднесло сподівання, що у недалекій майбутності, надпровідники будуть діяти вже в кімнатній температурі.

Згідно з інформаціями у журналі „Рідер Дайджест", від липня 1987, директор Осередку для керамічних дослідів Ратгерс університету передбачає, що „комунікаційні мережі майбутнього будуть пов'язані не мідою, але керамікою", і той, що буде домінувати в передовій керамічній технології оптичних волокон та оптичних комп'юторів контролюватиме ринок збуту вартости сотень більйонів дол. Не слід бо забувати, що два оптичні волокна, завгрубшки людського волоса, спроможні проводити одночасно 20,000 телефонних розмов.

Аналогічно, оптичні комп'ютори виконуватимуть обрахування в тисячу разів швидше, ніж найкращий сучасний комп'ютор. Такий комп'ютор, буде „думати" подібно, як людина, не при допомозі додавання бінарних знаків (bits), але шляхом одночасного „бачення" цілої схеми обрахувань.

Наші предки зробили великий поступ, від глиняних глечиків, крізь бронзову, залізну та сталеву доби. В розвитку кераміки ми стоїмо сьогодні на цьому місці, де стояла металюрґія 100 років тому. Ми починаємо щойно вчитися, як виготовляти керамічні суміші. Дуже швидко ми навчимося достосовувати її до конкретних технологічних потреб. Такі можливості спонукали людину стати до світових керамічних перегонів: переможцям, крім лаврового вінка на скронях, присуджено також панувати в новій кам'яній добі.

З'ЇЗД СУА ОКРУГИ ПІВНІЧНОГО НЮ ЙОРКУ

Учасниці з'їзду Окружної Управи Північного Ню Йорку з головою Союзу Українок Америки Марією Савчак.

Цьогорічний з'їзд Округи Північного Ню Йорку відбувся в Баффало у залі Українського Народного Дому в неділю, 9-го квітня. Учасниці з'їзду, входячи на залю, не могли не запримітити символічно прибраної сцени. В центрі композиції її автор мистець Мар'ян Борачок примістив портрети двох українських геніїв слова: Тараса Шевченка і Лесі Українки. Між портретами знаходилася емблема СУА, а під нею — список Відділів СУА, які брали участь у з'їзді.

У з'їзді взяли участь такі Відділи Округи Північний Ню Йорк: 49 і 97 — з Баффало, 46, 47 і 120 — з Рочестеру, 68 із Сиракюзів.

Відділи були представлені своїми головами та делеґатками. Крім них присутніми на з'їзді були члени Окружної Управи (13 осіб). Усіх зареєстрованих уповноправнених до голосування осіб було 37. Були й гості без права голосу (члени й нечлени СУА). Всіх учасників з'їзду було 63.

Збори відкрила голова Округи Марія Крамарчук. Членки 49 Відділу Марія Дранка, Ева Ковтало і Олена Хомин внесли прапор свого Відділу і вмістили його біля українського національного прапора. Після того відспівано гимн СУА.

Обрано президію, яка зайнялася дальшим веденням зборів. Президію творили: Ірина Дорощак — голова і Неоніля Стецьків — секретар. При президіяльному столі, крім президії зайняли ще місця: голова Головної Управи — Марія Савчак, референтка музейно-мистецьких справ при Головній Управі Ірина Руснак і голова Округи Північного Ню Йорку Марія Крамарчук. Голова президії І. Дорощак привітала голову Округи М. Крамарчук з днем її народження, а голови баффалівських відділів Богуслава Ґреґа-Лонґ (Від. 49) і Мирослава Макогон (Від. 97) піднесли торт, при чому урочисто відспівано традиційне „Многая літа".

Основну частину з'їзду становили звіти. Звітували члени Окружної Управи з головою включно, звітували голови окремих Відділів. Округа нараховує 205 членок. На кожний Відділ (а є їх в Окрузі 6) припадає переважно по 34-35 членок. Найбагатшими під цим оглядом є 47 Відділ в Рочестері (79 членок) та 49 Відділ в Баффало (40 членок).

Зі звітів, а особливо зі звіту голови Округи, відчувалося, що число членок зменшується. Причиною цього є брак припливу молодих сил, які б замінили старших, що в наслідок похилого віку відійшли від активного життя в організації, або переставились на той світ. На притягнення до праці в СУА молодих жінок голова Округи звернула увагу із спеціяльним підкресленням.

Коли мало рук до праці, тоді ті руки, що є, мусять посилити свою діяльність, щоб добитись намічених результатів. З такою натугою і працювали Відділи. Це видно по осягах їхньої праці. Праця Округи була розложена на відповідні референтури: мистецьку (в її обсяг входили також і справи Українського Музею), референтуру зв'язків, суспільної опіки, виховну і пресову референтури, референтуру для зберігання архівних матеріялів. Вже із самих назв окремих референтур видно, якою різногранною була праця Округи. Ось, наприклад (за звітом референтки мистецьких справ Іванки Мартинець), діяв Осередок Української Спадщини, гурток любителів мистецтва, влаштовувалися мистецькі виставки, організувалися доповіді на мистецькі теми. Про належне розуміння значення Українського Музею і його цінування хай послужать оці дані: Округа має чотирьох фундаторів, дев'ять меценатів, трьох добродіїв і 44-ох членів Українського Музею.

Про досягнення у праці Референтури зв'язків інформувала референтка зв'язків Марта Шміґель. Багато часу і праці відведено для справи 1000-ліття Хрищення України. Референтка особисто шукала різних засобів і доріг, щоб якнайкраще поінформувати про цю подію американську суспільність. Допоміжними референтці у її праці були територіяльно найближчі рочестерські Відділи. Баффалівські Відділи проявили свою активність на зовнішньому відтинку через Федерацію Жіночих Клюбів (очевидно, американських) в Баффало, до якої ці Відділи належать.

Про працю референтури Суспільної опіки (сюди включена теж і стипендійна акція) багато говорять цифри: стипендійна акція увінчалася сумою 8,585 долярів. На інші види грошових допомог зібрано 2,925,97. Допомога відбувалася також і в формі пакетів — переважно з одягом.

Про працю Виховної референтури звітувала Ірина Риндзяк, виручаючи відсутню референтку Дарію Ганушевську. В Окрузі діють дві „Світлички" — одна при 120 Відділі в Рочестері, друга — при 97 в Баффало.

Був переданий звіт Лідії Джус, яка займається справами архіву. У звіті зазначено, що приплив матеріялів до архіву у звітному часі був незначним.

Завданням Пресової референтки Ярослави Ґудзяк було інформувати український загал про працю Округи. Робила вона це за допомогою дописів до преси.

Із звіту голови Округи Марії Крамарчук видно, що справа журналу „Наше Життя" наладнана. Кожна членка в Окрузі, згідно з вимогами Головної Управи, передплачує журнал. А якщо хтось не має змоги покрити коштів передплати, тоді ці зобов'язання перебирають на себе відділи.

У своєму звіті голова Округи порушила дуже актуальну справу. „Наша всебічна праця, — сказала вона, — стане помітним внеском не тільки в наше громадське життя, але й у життя українців на рідних землях, бо існування на Заході сильного національного центру є незаперечним стимулом до активізації українського питання в УССР. В Україні проходить процес відродження національної свідомости і самобутности. Йде боротьба за належні українському народові права".

Обов'язки протоколярної секретарки сповняли спочатку Леся Телеґа, а після неї Христя Вілсон.

Кореспонденцію вела Галина Снігур. Праці, як подають цифри, було доволі: вислано 53 листи, одержано — 30.

Касу вела і грошовими операціями займалася Христя Венґльовська. Образ діяльности Округи доповнено звітами голів окремих Відділів. До новообраних керівних органів Округи увійшли переважно ті самі особи, які керували Округою в попередній каденції.

Важливими фрагментами з'їзду були виступи представниць Головної Управи — голови Марії Савчак і референтки музейних справ Ірини Руснак. Голова порушила справу розбудови СУА. Для того слід організувати нові Відділи, приєднувати молодих членок. Дальше приґадала, щоб не занедбувати курсів українознавства, спішити з допомогою для потребуючих, незалежно від їх політичних переконань чи релігійної приналежности, слідкувати за процесами, які проходять в Україні, і нести їй в усіх доступних формах допомогу. Крім того голова висловила свої турботи, пов'язані із журналом „Наше Життя". Журнал потребує редактора, бо Уляні Любович — з огляду на вік — важко вже займатися редагуванням журналу.

Ірина Руснак, звернула увагу, що зорганізований СУА Український Музей став уже загальноукраїнським добром. Тож прийшов час, щоб цим добром заопікувалася вся українська спільнота в розсіянні. Самому СУА не під силу уже нести тягар утримання Музею. Музей здобув признання не тільки серед своїх, але й серед чужих. Завдяки каталогам Українського Музею, що їх розіслано різним музеям, в тому числі і музеям в Україні, Музей набрав світового розголосу.

Леся Телеґа розказала про один дуже промовистий факт: гостя з України, довідавшись про існування Українського Музею і побачивши, як віддано для нього працюють молоді жінки 120 Відділу, зворушилась і вишила для Музею перед своїм від'їздом в Україну чудовий хрест.

Переобрана голова Марія Крамарчук подякувала за поновний вибір і висловила надію, що в наступних виборах її місце займе хтось із молодшої ґенерації. Склала подяку всім, хто причинився до зорганізування і успішного проведення з'їзду. Зокрема подякувала 49-му і 97-му Відділам, які були господарями з'їзду, за сердечну гостинність. Таку ж подяку склала теж і голова президії з'їзду — Ірина Дорощак, закриваючи З'їзд.

На пам'ятку зроблено спільну знимку.

З'їзд не обмежувався лише до ділових справ. В часі обіду, що його поблагословив і молитвою розпочав о. Мар'ян Струць, присутні мали змогу запізнатися з фрагментами установчих Зборів Т-ва рідної мови у Львові. Монтаж виступів на цих зборах, на підставі звукозапису, зредаґувала і зачитала на з'їзді Ірина Лаврівська. В центрі монтажу поставлено виступ М. Гориня.

Атрактивними були виставки творів народного мистецтва, які свідчили про працю українського жіноцтва — зорганізованого в рядах СУА. Можна було оглянути експонати, призначені для УМ.

У. Л.

Сила Ґорбачова...

(Закінчення зі стор. 2)

вий. Над нами 'пронісся подих свободи'. Ми стали схожі на них. Страшно мовити — комуністи на антикомуністів. Та Індро Монтанеллі правий не в усьому. Так, навіть формальна свобода це все ж таки свобода, це великий крок вперед від несвободи. Така свобода необхідна, але вона недостатня для того, щоб людина могла почувати себе людиною, особистістю, громадянином. Свобода плюс соціяльна справедливість плюс самоуправління на всіх рівнях — ось наша програма, програма перебудови як шляху до гуманного соціялізму".

О. Бовін висловлює віру, що завдяки перебудові партія досягне успіхів у ліквідації вудчуження трудівника від результатів своєї праці й водночас зможе уникнути соціяльної нерівности та безробіття.

Перед нами яскраві приклади того, як чарам Ґорбачова однаково піддаються комуністи й антикомуністи. Артистичні манери, приємна посмішка, впевнені й переконливі промови Ґорбачова обеззброюють кожного, хто з ним спілкується. Решту доповнюють засоби масової інформації, що були і є пропаґандивними. Та коли ми спробуємо дослідити які саме зміни відбулися в СССР за роки перебудови то виявимо, що окрім розмов, нічого не змінилося на краще ні в економічному становищі країни, ні в правах націй на самовизначення, ні у військових скороченнях, з приводу яких було так багато обіцянок.

Навпаки, представники демократичних рухів зазначають, що останнім часом у СССР прийнято цілий ряд законів, котрі, скажімо, відомий совєтський правозахисник академік Андрій Сахаров вважає антидемократичними. Академік також заявив, що в країні існує багато інших проблем, які „породжують велике занепокоєння".

Хаос і розгубленість зростає тому, що Ґорбачов зруйнував старі бюрократичні структури, але не створив нічого надійного замість них. Бо комуністи перш за все дбають, щоб ніхто (окрім них!) не розбагатів і щоб ніхто інший не опинився при владі. Хоч вони давно вже прийшли до висновку, що старі методи господарювання себе не виправдали.

Дуже точно і правильно про це висловився президент Джордж Буш на засіданні Американської торговельної палати у Вашінґтоні: „Навіть соціялістичний світ починає розуміти, що соціялізм — не якийсь особливий економічний устрій, а загибель для економіки".

ДЕЛЕҐАЦІЯ КРИМСЬКИХ ТАТАРІВ прийшла до амбасади Болгарії в Москві, щоб вручити звернення з протестом проти розправи над демонстрацією мусулманів в Шуменській області і проти насильної асиміляції турків у Болгарії. Зібрані підняли транспарант з написом „Організація кримського національного руху солідарна зі своїми братами і одновірцями Болгарії", „Припиніть етноцид і геноцид у Болгарії". Болгарські журналісти, які були присутні при цьому, взяли інтерв'ю у Мустафи Джемілєва, під час якого він прочитав їм звернення болгарських мусулманів до мусулманів в СССР. Делеґація в складі М. Джемілєва, Б. Шам'і-заде і М. Мінаєва була допущена на територію амбасади. Співробітник амбасади Іванов відмовився прийняти петицію під приводом того, що такі документи приймаються лише від офіційних організацій. В мітинґу перед амбасадою взяли участь представники з Азербайджану, Грузії і Московського народного фронту.

У Філядельфії відзначено 175-ті роковини народження Т. Шевченка

Святкову Академію, влаштовану УКК — Українською Громадою Метрополітальної Філядельфії, УАК-Радою, наша українська громада підтримала дуже активно, геть заповнивши залю і засвідчивши цим свою незмінну любов і пошану до великого українського генія Тараса Шевченка.

В Українському Освітньо-Культурному Центрі в той день звучали пісні різних композиторів на слова Великого Кобзаря України.

Жіночий хор „Троянда" під дириґентурою Софії Берик-Шульц розпочав свято врочистим співом „Заповіту" Т. Шевченка. Скрипковий ансамбль УМІ, кляси А. Жилавої, при фортепіяновому супроводі Лесі Рудий, виконали „О, милий Боже України", „Така її доля", „Думи мої", „Вітер з гаєм", „Сон".

Марта Кокольська-Мусійчук, при фортепіяновому супроводі Роксоляни Огороднік-Гарасимович, втішала слухачів чудовим виконанням пісень „Якби зустрілися ми знову", „Колискова", „Вітре буйний", „Хусточка", „Гандзя" та арій Катерини і Оксани з опер „Катерина" і „Гайдамаки". Захоплено слухала громада Анґелину Лимаренко, яка професійно віддеклямувала уривок з поеми „Кавказ".

Гість з України, соліст Київської Філармонії віолончеліст Юрій Китастий, при фортепіяновому супроводі Роксоляни Огороднік-Гарасимович, виконав „Баляду", „Вокаліз", а також музику до пісень „Хусточка", „Гандзя", „Вітер з гаєм", „Сон". Жіночий хор „Троянда" закінчив свій виступ виконанням „Реве та стогне Дніпр широкий".

Зі святковим словом виступила Раїса Руденко, яка відзначила у своїй промові, що творчість Т. Шевченка має велике значення не лише для українського народу, але й для всіх народів світу.

„Широка зацікавленість у світі творчістю Т. Шевченка не випадкова. Він став виразником вселюдських стремлінь до волі, краси і братської любови, що золотою ниткою проходять через усю його творчість, а велика любов до рідної України, з її стражданнями й радощами, постає в такому гармонійному сплетенні з красою навколишнього світу, що перед кожним, хто читає твори Шевченка, розкривається велич нашого народу, його героїчна хода крізь страждання і незвичайна краса української землі", — сказала Р. Руденко.

Далі вона розповіла, що заборона на Тараса Шевченка в Україні тривала від царських часів до наших днів і що влада переслідувала всіх, хто відважувався приходити до пам'ятника Т. Шевченкові в Києві 22 травня — в день перенесення його тіла на Україну і поховання на Чернечій горі біля Канева.

„В цей день стало традицією збиратися там, щоб вшанувати пам'ять найбільшого сина нашого народу. Поети-шестидесятники читали біля пам'ятника вірші, студенти співали пісні на слова Т. Шевченка, виголошували промови. Чимало з них поплатилися за це своїм життям, інші багаторічним ув'язненням, ще інші виключенням з університету".

Розповіла Р. Руденко, як у 17-річному віці, приїхавши до Києва, випадково стала вона свідком подій біля пам'ятника Т. Шевченка в Києві. Вона бачила, як пожежні автомобілі поливали людей, що зібралися біля пам'ятника, а якісь чоловіки у темних костюмах хапали їх і тягли до спеціяльних автомобілів.

Лише минулого року вперше відбулося офіційне вшанування пам'яті Т. Шевченка не лише в березні, але й 22-го травня. Відбулося таке святкування й цього року. Воно, як і минулорічне, не обійшлося без конфліктів з місцевою владою, але врешті закінчилося добре, можливо, й завдяки тому що були там присутні письменники з різних країн, що здійснювали подорож по Дніпру від Одеси до Києва під знаком Шевченкіяни. 22-го травня вони взяли участь у святковому мітинґу в Каневі біля могили Тараса і в той же день прибули до Києва, щоб відвідати пам'ятник Т. Шевченка у столиці України і брати участь у святкуванні, на яке зібралися тисячі людей, що несуть у серцях велику любов до Кобзаря України.

На закінчення врочистостей у Філядельфії всі відспівали Український національний гимн і ще довго не розходилися, обмінювалися враженнями та розмовляли з акторами і музикантами.

175-ті роковини народин Тараса Шевченка українська діяспора відзначає в духовнім єднанні з Україною, яка у важких умовах виборює для себе свободу. В Україні почалося відродродження національної свідомости, мови, культури. І в цих умовах Шевченкове Слово набуло нової сили, надихаючи нас і вселяючи надію.

М. Кравець

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
моєї Дорогої ДРУЖИНИ

бл. п.

АННИ ТИМКІВ

яку на 73-му році життя, важка хвороба змусила її покинути мене 29-го квітня ц. р. і забрала в далекі світи звідкілля немає повороту, може трохи завчасно, але така Божа Воля і на це немає рятунку.

В завіщанню на місцеву церкву в Маямі, залишила 40 тисяч долярів, хай Всевишній прийме її душу до свого стада праведних.

Складаю найщирішу подяку нашому пароховi о. Степанові Зарічному за відслужену Панахиду, а слідуючого дня відслужив співану Службу Божу і кількома словами попрощав мою Дружину на Вічний Спочинок.

Окрема щира подяка для панства Ракушів за велику допомогу мені, включно з приготуванням сніданку по Службі Божій.

Сердечно дякую Друзям і Подругам з ООЧСУ в Голливуді за численну участь у Панахиді.

Рівнож щиро дякую Сусідам і Знайомим, які брали участь в Панахиді і Службі Божій. Складаю подяку Знайомим, які не могли прийти особисто, але прислали мені картки-співчуття в моєму горю.

Хай Всевишній благословить Вас усіх кріпким здоров'ям, а Тобі Дорога Дружино хай буде Вічная Пам'ять.

Твій муж ГРИЦЬ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ І БРАТА

бл. п.

Любомира Дем'янчука

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

у вівторок, 13-го червня 1989 р., о год. 10:00 рано, у Візантійській Каплиці Собору Непорочного Зачаття, Вашінґтон, Д. К.;
в неділю, 18-го червня 1989 р., о год. 6:00 вечора в церкві св. Архистратига Михаїла
1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa

Про молитви за спокій душі Покійного просить

РОДИНА

Наші перспективи...

(Закінчення зі стор. 2)

співпрацюють із молоддю, чи то з молодшими, чи із зарученими молодятами. Інші викладають курси релігії, або допомагають та відвідують хворих та калік. Ще інші працюють із розведеними, допомагаючи лікувати минулі рани. Дуже важливим було б теж пробувати простягнути руку до усіх неукраїнців із мішаних подруж. Число всеукраїнських подруж наглядно зменшується і коли не притягнемо цих українців, то ми втратимо ці подружжя та їхні родини.

Є теж дуже багато інших засобів, якими могли б ми обновити Українську Католицьку Церкву в Америці і тому необхідно, щоб ми усі стали активними членами наших церков, допомагаючи їм не лише фінансово, але також і духово...

Наша парафія завжди була динамічною та відмінною. Подібно, як наші піонери, активні парафіяни почали з майже нічого та розбудували велике парафіяльне середовище, яке є гордістю усіх українців. Мало парафій довершили те, що ми зробили за короткий час. Розбудувавши парафіяльне життя треба тепер інтенсивніше працювати над духовною обновою. Якщо не найшли ви ще особистого служіння, знайдіть собі. Якщо не можете найти, порадьтеся з вашим парохом. Він, краще ніж інший, знає потреби парафії. А якщо він не зможе допомогти, то самі дивіться довкола себе. Питайте інших. Втягніться до праці.

Пам'ятайте про жертви наших предків та наших братів і сестер у підпільній Церкві в Україні. Пам'ятайте, що будучи українцями католиками, ми маємо відповідальність не лиш втримати дорогий нам східній обряд, але щоб просуватися вперед із ним, не лише як релігійні споживачі, але як індивідуальні ікони Христової любови. Пам'ятаймо, що ми є Церква. Якщо ми не станемо апостолами, проповідниками, та служителями нашої Церкви, хто це зробить?

Пам'ятаймо наших предків-піонерів. Міняймо свої погляди. Служім. Зберігаймо свою спадщину. Ідім, там де нас Господь посилає!

Ділимося сумною вісткою
з Ріднею, Приятелями і Знайомими,
що дня 1-го червня 1989 р. по тяжкій недузі упокоївся в Бозі
прийнявши Святі Тайни, на Фльориді

бл. п.

СТЕПАН ПОПАДЮК

уроджений 6-го червня 1913 р. у Вороняках,
пов. Золочів, Україна, ветеран Української
Дивізії Галичина.

Під час свого перебування в Елизабет, Н. Дж. був членом української католицької парохії св. Володимира, членом українських товариств і організацій та щедрим жертводавцем на українські народні цілі. Як емерит переїхав на Фльориду і замешкав недалеко Ст. Пітерсбурґу.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 6-го червня 1989 р. в церкві св. Богоявлення в Ст. Пітерсбурґу о год. 10-ій рано, а опісля на цвинтар в Ст. Пітерсбурґу. Фл.

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ в Україні
брат — МИХАЙЛО в Україні
сестра — МАТЕРИНА в Польщі

З глибоким сумом повідомляємо Членство Інституту
Дослідів Волині і Т-ва „Волинь" та всіх Друзів
у вільному Світі і в Україні,
що 1-го травня 1989 року у Вінніпеґу упокоївся

сл. п. інженер аґроном

Федір Федорович Онуфрійчук

редактор деяких видань Інституту Дослідів Волині, дослідник, письменник, вірний син Православної Церкви Волині і України.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Інституту Дослідів Волині і Т-ва „Волинь"
Вінніпеґ, Канада

Ділимося сумною і болючою вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що з Волі Всевишнього, в середу ранком, 17-го травня 1989 р.
відійшов у Вічність
наш Дорогий
МУЖ І БАТЬКО

бл. п. хемік

Володимир Манило

народжений 19-го листопада 1912 р.
в селі Никонковичі, Львівська область

ПАНАХИДИ відправлено 19-го травня 1989 р. о год. 7 30 веч. та рано 20-го травня, в 10-ій год. рано.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 20-го травня 1989 р. на українському цвинтарі св. Володимира в м. Оквіл, Онт., Канада.

Горем прибиті:
дружина — ДАРІЯ з дому ЗАЯЦЬ
дочка — АРІЯДНА
сестра — ПЕЛАГІЯ КУЛИК з Родиною
брат — МИХАЙЛО з Родиною
ближча і дальша Родина в Канаді, Америці і Україні

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Щотижнева хроніка...

(Закінчення зі стор. 1)

тими прапорами і прилучилися до невеликої колони з Інституту матеріялів, яка йшла попереду. На цю колону напала міліція недалеко від трибуни, вчинилася бійка і основна синьо-жовта колона розвалила міліційну заставу і, вийшовши на проспект Леніна, зупинилася перед четвертим кордоном міліції, який перегородив дорогу. Колона, скупчившись монолітною масою, так і стояла біля 15 хв. Рішучість демонстрантів щоб добитися свого законного права на участь у демонстрації змусила партійних владоможців піти на уступки і кордони міліції отримали наказ пропускати демонстрантів. Перша колона демонстрантів із синьо-жовтими прапорами на чолі з членом УГС Ігорем Деркачем пройшла повз трибуну з гомоном і піднятими кулаками, скандуючи: „Єдність і Народний Рух!" Після першої колони так само пройшла друга синьо-жовта колона, міліція рухові колон з синьо-жовтими прапорами більше не перешкоджала.

• 1-го травня у місті Миколаїв Львівської области на першотравневому мітингу начальник міліції Сердюк грубо порушував принципи гласности та демократії, перешкоджав заступати промовцям. Він силоміць стягнув із трибуни члена УГС Миколу Грабовецького, який зробив спробу виступити перед народом і це ділялося на очах представників місцевої влади, які вдавали, що нічого не помічають.

• 3-го травня у Львові на площі Ринок відбувся 25,000 передвиборчий мітинг. Його відкрив член оргкомітету Народного Руху України Петро Кавуй, потім між іншими виступив член УГС Ярослав Путько, який наголосив, що синьо-жовтий прапор і тризуб є українською національною символікою, а тому вони повинні бути святістю для кожного українця. Голова Львівської філії УГС Богдан Горинь у своєму виступі закликав бойкотувати вибори у львівській виборчій окрузі ч. 50 і докладно поінформував про ситуацію виборів, зазначивши, що метою бойкоту є включення Івана Драча в список кандидатів. В числі інших виступаючих були також члени УГС Адам Кардаш, член обкомітету Народного Руху Михайло Дубецький та інші. Наприкінці мітингу була зачитана і одноголосно схвалена резолюція із закликом бойкотувати вибори у Львівській окрузі. Крім того, в резолюції було поставлено цілий ряд вимог, серед яких такі: створити у Львові незалежну народну газету, скликати установчу конференцію Народного Руху України, відмінити антидемократичний указ про мітинги і новий указ-доповнення до кримінального кодексу, визнати і затвердити національною символікою України синьо-жовтий прапор і тризуб, домагатися від влади прямих трансляцій громадських заходів по радіо і телевізії, повідомити львівську владу про рішення громадськости проводити мітинги на площі біля Порохової вежі, а кожного четверга о год. 7-ій вечора провадити дискусійні вечори на площі біля Домініканського костьолу.

• 4-го травня у Червонограді Львівської области був брутально по-бандитськи затриманий міліцією недалеко від свого дому член Всеукраїнської Координаційної Ради УГС Степан Хмара, його відвезли до Львова і наступного дня засудили по 185 статті за адміністративні порушення на 1,000 карбованців штрафу і на 10 місяців адміністративного нагляду.

Причиною покарання був виступ С. Хмари на санкціонованому екологічному мітингу у Львові 26-го квітня.

• У тяжкому стані перебуває український політв'язень Петро Кампов: в наслідок нелюдських умов тюремного життя і знущання наглядачів він осліп, перебуваючи в повній ізоляції, позбавлений контактів із світом. П. Кампов зазнає нестерпних страждань, останній лист, який отримано від нього датований 15-го березня ц.р., його майже неможливо прочитати. Подаємо адресу П. Кампова: РСФСР, Татарская АССР, місто Куйбышев, поштовий індекс: 443 026 УР 6316.

• 4-го травня у Львові в Залізничному райкомі партії відбулася нарада господарсько-партійного активу залізничного району Львова, на якій прийнято рішення осудити вимогу громадськости міста відновити українську національну символіку синьо-жовтий прапор і тризуб. Залізничний райком виготовив спеціяльну листівку, в якій засуджується українську національну символіку, як націоналістичну і цю листівку розклеєно в людних місцях.

• 4-го травня у Львові пізно ввечорі чотири міліціонери Ленінського райвідділу міліції забрали з дому члена УГС Івана Макара, пізніше стало відомо, що його засуджено на 15 діб за виступ на передвиборчім мітингу.

• 5-го травня за участь у несанкціонованих мітингах у Львові засуджено на 15 діб членів УГС Ігоря Деркача, Олега Війтовича, членів оргкомітету Народного Руху Тараса Максимяка і Михайла Дубецького.

• 6-го травня у Львові біля Порохової вежі о 7-ій годині зібралося кільканадцять тисяч львів'ян на мітинг. Проте мітинг не відбувся, бо члени ініціятивної групи з оргкомітету Народного Руху вирішили піти на уступки владі, яка не дозволила на проведення мітингу і закликали людей розійтися, це викликало в народі невдоволення, люди стали вимагати, щоб їм пояснили за що покарано на 1000 карбованців штрафу члена УГС Степана Хмару і засуджено на 15 діб членів УГС: Івана Макара, Ігоря Деркача, Олега Войтовича та членів оргкомітету Народного Руху Михайла Дубецького і Тараса Максимяка. З короткими повідомленнями відносно цього виступили Петро Кавуй і Ярослав Путько, а як арештували в Червонограді Степана Хмару розповідала жінка з Червонограду на ім'я Оксана, якій перешкоджали говорити і виривали мегафон. Пояснення про причини арештів дав прокурор обласної прокуратури Крикливий, який заявив, що всі названі особи покарані за участь в несанкціонованих мітингах і ніяких порушень закону із боку прокуратури і правозахисних органів немає. Відповідь на цю його заяву було багатотисячне громове скандування: „Ганьба!" Після цього люди зібрали гроші для покриття штрафу Степанові Хмарі і поступово розійшлися.

• 6-го травня при виїзді з міста Цюрупинськ Херсонської области міліція затримала члена УГС Степана Гуру, який зібався їхати до Києва на засідання Всеукраїнської Координаційної Ради УГС, його силоміць привезли у міліційне відділення, а потім додому, де зробили обшук, вилучивши самвидав і видання іноземними мовами. Під час обшуку міліціонери поводилися вкрай брутально, штовхаючи матір Степана Гури і вдарили батька, після цього Степана Гуру відвезли в село Степанків Херсонської области, де примістили в обласній психлікарні.

• 6-го травня у Києві на квартирі Дмитра Федоріва мали відбутися збори Київської філії УГС, коли члени УГС почали збиратися, з'явилися функціонери міліції та КГБ Подільського РВВС і змусили всіх розійтися. Незадовго перед тим господар квартири Дмитро Федорів був одержав попередження, що буде покараний за винайм свого помешкання для зборів.

Відбувся ювілей проф. О. Пріцака

Проф. О. Пріцак

Кеймбридж, Масс. (ФКУ).— 7-го квітня у факультетському клюбі Гарвардського університету відбулася вечеря для вшанування проф. Омеляна Пріцака з нагоди його 70-річчя.

Нав'язуючи до того, що це був час між Великодними святами старого і нового стилю, проф. Ігор Шевченко започаткував імпрезу відчитанням молитви благословення пасхального ягняти і Великоднього тропаря. Потім він представив присутнім декого з гостей, що прибули на ювілей здалека, серед них голову НТШ д-ра Ярослава Падоха з дружиною, голову ФКУ мгра Степана Хемича, довголітнього екзекутивного директора ФКУ о. Богдана Тарнавського, голову Комітету Гарвардського Проєкту Тисячоліття д-ра Степана Вороха, як і тих, що у великій мірі причинилися до уфундування українознавчих студій у Гарварді — Ярослава і Ольгу Дужих, д-ра Ярослава Мігайчука, Богдана і Марію Робаків й інших.

Першим промовляв професор катедри української літератури ім. Д. Чижевського Григорій Грабович, який замінить ювілята на посаді директора Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету (УНІГУ). Промовець підкреслив заслуги проф. Пріцака як вченого і як організатора наукового життя. Безмежний оптимізм проф. Пріцака і сила його волі причинилася до здійснення того, що здавалося неможливим — заснування трьох катедр українознавства та Українського Наукового Інституту як складових частин Гарвардського університету, забезпечення не лише леґітимности, але й дійсно високого рівня українознавчих студій і то в міжнародному вимірі.

Визначний сходознавець проф. Річард Фрай говорив про ювілята як про великого вченого і небуденну людину. Професор туркології Шінасі Текін відчитав і вручив дотепно написану привітальну грамоту, стилізовану на старовинний османський документ. Помагав йому з самопосвятою Віктор Остапчук, докторант проф. Пріцака. З вітальним словом виступив польський історик проф. Юзеф Ґеровський, колишній ректор Краківського університету, який у 1972 році брав участь у першій докторській промоції в українському Гарварді. Зі словами признання від учнів професора виступив д-р Франко Сисин, недавно іменований керівником Історичного Інституту ім. Яцика, заснованого при Канадському Інституті Українських Студій. Він вручив ювілятові символічну обкладинку і перелік статтей наукового збірника, який підготували вчені, що захистили докторат під опікою проф. Пріцака. Книга буде називатися „Адельфотес" — подібно як чотириста років тому називалося перше книжкове видання Львівського Братства.

Група науковців, що зформувалися під впливом професора, засвідчує цією книгою глибоку вдячність і високу оцінку наукових та громадських заслуг свого вчителя.

Бажаючих виступити було багато, але головуючий на вечорі проф. Шевченко дав слово лише одному незапляновому промовцеві — колишньому учневі Гарвардської Літньої Школи Українознавства Форестові Теллерові. Він подякував проф. Пріцакові в імени всіх учасників гарвардських літніх курсів українiстики та з ентузіязмом висловився про значення школи для популяризації досягнень української культури серед усіх багатоетнічних американців, а не лише громадян українського походження.

На адресу ювілята надійшли численні привітання,в тому числі від Митрополита Стефана Сулика, Митрополита Максима Германюка, Єпископа Михайла Гринчишина, д-ра Петра Саварина, директорів наукових установ з України, від низки американських та українських вчених і від приятелів родини Пріцаків. З огляду на обмежений час проф. Шевченко міг відчитати лише частину цих вітань. Свою промову на честь проф. Пріцака, він теж прочитав як листа від себе, в якому назвав себе теж учнем проф. Пріцака і пригадав свої перші зустрічі з проф. Пріцаком у Празі 1944 року, а потім у післявоєнному Ґеттінґені і ролю проф. Пріцака для нього як взірця працьовитости.

Тепло зустріли присутні промову проф. Пріцака, як завжди змістовну і цікаво подану. Він підкреслив, яке велечезне значення для українського Гарварду мала і має жертвенна підтримка громади і, зокрема, Фонду Катедр Українознавства на чолі з мґром Хемичем.

Після вечері прочитали молитви о. Б. Тарнавський, заслужений співпрацівник проф. Пріцака в організації інституту, і о. Богдан Лукій, колишній учасник Гарвардської Літньої Школи Українознавства. А на завершення прозвучало щире і величне староукраїнське „Многая літа" на честь достойного ювілята і його дружини.

У Вашінґтоні...

(Закінчення зі стор. 1)

красках зі словами „Самостійність Україні", пригадуючи глядачам, що Україна дальше бореться за її визволення.

Дальша частина програми почалась о год. 2:30 по полудні у Лафаєтт Парку. Три колишні українські політв'язні, Петро Рубан, Й. Тереля та Віталій Калиниченко, промовляли з удекорованої синьо-жовтими красками трибуни зараз напроти Білого Дому. Кожний промовець закликав людей вільного світу підтримати боротьбу за визволення України.

Учасники маніфестації приїхали з різних місцевостей: Вашінґтону, Балтимору, Філядельфії, Ню Йорку, Йонкерсу, Сиракюз, Баффало, Клівленду, Трентону, Пассейку, Чикаго, Дітройту, Рочестеру, Лонг Айленду та Торонто.

Маніфестація День Національних Прав України була спонзорована організацією ТУСМом як частина „Акції-Україна".

„Акція-Україна" буде продовжуватися на протязі 1989 року. Пожертви можна складати на конто ч. 15126 в кредитівці „Самопоміч" (Н.Й.), Self Reliance Federal Credit Union, 108 Second Ave., Ney York, N.Y. 10003. По дальші інформації слід звертатися безпосередньо на адресу: TUSM National Board, 136 Second Ave., New York, 10003.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ОЛЕКСА БАРДАХІВСЬКИЙ член УНС Відд. 368-го ім. Миколи Лисенка в Маямі, Фла., помер 2-го травня 1989 року на 75-му році життя. Нар. 1913 року в селі Мацьковичі, Перемишль, Галичина і став членом УНС в 1951 році. Залишив у смутку брата Івана та ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 6-го травня 1989 року на „Флаґлер Меморіял Парк Мавзолеум" в Маямі, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЮЛІЯ ДОННЕЛІ, член УНС Відд. 171-го ім. Лесі Українки в Джерзі Сиτі, Н. Дж., померла 24-го січня 1989 року на 74-му році життя. Нар. 1915 року в Джерзі Сиτі, Н. Дж. Членом УНС стала 1936 р. Залишила у смутку мужа Давида, сина Тому і троє внуків Христину, Миколу і Рені Емері. Похорон відбувся 27-го січня 1989 року на цвинтарі „Голі Нейм" в Джерзі Сиτі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ДМИТРО ПАСІЄВИЧ, член УНС Відд. 422-го ім. С. Петлюри у Філядельфії, Па., помер 28-го лютого 1989 року на 78-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Катерину та ближчу і дальшу родину по обох боках океану. Похорон відбувся на укр. прав. цвинтарі свв. Петра і Павла в Мілвилл, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Євтушенко, секр.

МАРІЯ МАСНИК, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Бруклині, . Н. Й., померла на 92-му році життя. Нар. 1897 року в Краній - Добромиль, Україна. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку сина Володимира з дружиною, 4-ох внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 28-го квітня 1989 року на цвинтарі св. Івана в Квінсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Емілія Саноцька, секр.

ПЕТРО ҐУТ, член УНС Відд. 220-го ім. свв. Петра і Павла в Чикаго, Ілл., помер 12-го травня 1989 року на 67-му році життя. Нар. 1921 року в Мацьковичах, Україна. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Володимиру, сина Стефана та дочок Марію, Ольгу й Ірену з родинами та незамужню дочку Діяну, трьох внуків, братів Теодора в Англії, Олексу і Миколу з родинами в Україні, та дальшу рідню в Канаді, Австралії та Венесуелі. Похорон відбувся 16-го травня 1989 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

СТЕФАН ПАСТЕРНАК, член УНС Відд. 316-го Т-ва „ Укр. Нар. Дому" в Рочестері, Н.Й., помер 2-го квітня 1989 року на 63-му році життя. Нар. 1925 року в Зах. Україні. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Бетті, сина Крейґа і дочок Памелю, Марцію й Елену. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Л. Ґалуга, секр.

МИХАЙЛО КАРДАШ, член УНС Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембридж, Па., помер 18-го травня 1989 року на 65-му році життя. Нар. 1924 року в Україні. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Стефанію, сина і невістку Бойд і Марію Кардаш, дочку Анну Плева, сестру Марію в Україні, племінників і племінниць. Похорон відбувся 22-го травня 1989 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Економі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан Іваницький, секр.

ПЕТРО ЧУЛИК, член УНС Відд. 179-го ім. св. Володимира в Ст. Луїз, Мо., помер 29-го листопада 1988 року на 72-му році життя. Нар. 6-го червня 1916 року в Міссурі. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Меріен, сина Петра, дочку Христину Севілл і сина Івана. Похорон відбувся 2-го грудня 1988 року на цвинтарі „Мавнт Говп" в Ст. Луїз, Мо.

Вічна Йому Пам'ять!

Наталія Шуя, секр.

БРУНО П. САРНАЦЬКИЙ, член УНС, Відд. 276-го ім. св. Миколая в Ембридж, Па., помер 5-го травня 1989 року на 82-му році життя. Нар. 1906 року в Польщі. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку двох синів Евгена і Йосифа, дочок Сесилію Шміт, Тересу Гейтгавз, Марію Сас, двох внуків, дев'ять внучок і одного правнука. Похорон відбувся 9-го травня 1989 року на церковному цвинтарі у фейр Овкс, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефан А. Іваницький, секр.

АННА МОТА, член УНС Відділу 432-го ім. Т. Шевченка в Торонто, Онт. померла 21-го жовтня 1988 року на 83-му році життя. Народилася в селі Застінка, Тернопіль, Україна. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку дочкуЛіду Лелик з мужем Миколою і двома внуками. Похорон відбувся 24-го жовтня 1988 року на цвинтарі „Проспект" в Торонто, Онт., Канада.

Вічна Її Пам'ять!

Я. Зорич, секр.

ТАТЯНА БОГАЧЕВСЬКА, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, померла 10-го жовтня 1988 року на 76-му році життя. Нар. 1-го лютого 1911 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дітей Юрія, Олега і Оленку. Похорон відбувся 12-го жовтня 1988 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Її Пам'ять!